

מאחורי הקלעים | איש מודיעין בכיר, במאי,
תסריטאי ובורר בעולם התחתון נפגשו מדי
שבוע בשיעור סודי בבני ברק.
עכשיו הסיפור נחשף

המנטור {הסודי} שלנו

"לא להתנתק מהעשייה
והייעוד". שטג, הלוי, ד'
מהמוסד, ולדרמן

קורקינט זה לא משחק ילדים

הסכנה הגיעה למגזר החרדי: חשבון נפש על סכנת הקורקינטים בעקבות פטירתו הטראגית של הרב אדרת זצ"ל « רבני בני ברק מתגייסים למאבק

מתברר שכלי התחבורה התמימים, הקורקינטים והאופניים החשמליים, עשויים להיות הרבה יותר קטלניים משנראה. בתו של הרב אדרת, גב' אתי רוזנצוויג, כבר הודיעה בשם אימה כי אין להם שום שיקול לתבוע את הבחור שנהג בקורקינט, על אף שגילו מעל 18 והוא – לפי החוק הישראלי – אחראי למעשיו. "אני לא כועסת עליו", אמרה בכאב גדול ובתעצומות נפש. "אנחנו יודעים שזה נקבע בראש השנה. זה החינוך שקיבלנו מאבא, שתמיד רצה רק לקדש שם שמים".

התאונה הזו, שגבתה הפעם מחיר כבד מאד, מעלה שוב את בעיית הבטיחות והזהירות בדרכים בכל הנוגע לכלי התחבורה החשמליים – קורקינטים ואופניים, שלמרות היותם כלי תחבורה לכל דבר, נוהגים בהם בני נוער וקטינים הרואים בהם לא יותר מצעצוע. גם רשויות האכיפה לא עושות די על מנת לעגן בחוק את אופן השימוש בכלים אלו, כולל הגבלות, הגברת האכיפה וקביעת עונשים.

מי שעושה לנו סדר בעניין הוא עו"ד בנימין ארביב, סגן יו"ר מחוז תל אביב בלשכת עורכי הדין, המתמחה בתחום הנזיקין והבטיחות. כשאני שואל אותו אם יש בידיו נתונים על השימוש בכלים האלו במגזר החרדי לעומת הציבור הכללי, הוא משיב: "אני רק יכול לומר לך, שאם פעם הייתי מקבל תיק תביעה אחת לכמה חודשים, כיום זה כבר פעם בשבועיים ואפילו פחות". והנה החוק: "יש איסור מוחלט לילד באשר הוא לרכוב על קורקינט או אופניים חשמליים מתחת לגיל 16. בנוסף, קיימת בחוק חובת לימודי תאוריה מותאמים או מבחן ייעודי, וכמובן חובה לחבוש קסדה. הרכיבה מותרת אך ורק בשבילים ייעודיים. בהיעדר שבילים כאלה, הרכיבה מותרת אך ורק על הכביש בהתאם לחוקי התנועה ועד 25 קמ"ש בלבד".

האם יש אכיפה או הרתעה לרוכבים? "גם אם יש כאלו, הם אינם מספיקים והעונשים לא באמת משקפים את הסכנות. רק כדי לסבר את האוזן – רכיבה על המדרכה, מה שמעלה את מקדם הפגיעה בעשרות אחוזים, 'תזכה' את הרוכב בקנס של 100 שקלים בלבד, בעוד שעל דיבור בטלפון בזמן הרכיבה יקבל הרוכב קנס של 1,000 שקל. דווקא בעבירה מסוג של רכיבה על המדרכה ההרתעה נמצאת בתחתית הרישימה וזה עצוב. מעבר לכך, דווקא בערים החרדיות יש אנרכיה בנושא ולרוב לא קיימת אכיפה".

מה הצעד הראשון שהיית ממליץ לנקוט? "על ראשי הרשויות המקומיות להקדים תרופה למכה ולצאת בהנחיות ובחוזרים על המותר והאסור ברכיבה על כלים מסוכנים אלו. בטוחני שגדולי ישראל יעניקו גושפנקה לכל צעד כזה, ויזהירו על הסיכונים והסכנות שבדבר. לא חסרות דוגמאות של משפחות שנהרסו הן מהצד הפוגע והן מהצד הנפגע. ולמה? בגלל חוסר זהירות, חוסר אחריות, ויותר מכל – חוסר בחינוך. את כל זה ניתן למנוע בהדרכה מוקדמת ובחינוך לזהירות. הגיע הזמן לתת ביטוי לכלל הידוע – חמירא סכנתא מאיסורא".

■

בשיחה עם בני הבית נודע ל'משפחה' כי הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן, רב מערב העיר בני ברק – האזור שבו אירעה התאונה הטראגית, כ-300 מטר ממקום מגוריו של הרב אדרת זצ"ל – כבר החל באיסוף חתימותיהם של רבני העיר והשכונות על-מנת לאסור או להגביל את השימוש בכלי תחבורה אלו.

השפעה עצומה.
הרב אדרת זצ"ל
בשמוחה משפחתית

"תעשה הכול בשביל
ה' יתברך". דני שטג עם
מורו ורבו זצ"ל

"הפסקתי לפחד". כתב
'משפחה' בשיחה עם שטג

עולם התרבות הישראלי מכיר את חלקם כאמני במה וקומיקאים מפורסמים.

במערכת הביטחון מכירים את חלקם כאנשי מודיעין נועזים, שאפילו שמם אסור בפרסום. ורק בודדים ידעו שהמנטור הרוחני שלהם הוא תלמיד-חכם מבני ברק, שאסף אותם בשקט-בשקט והפך את חייהם | עכשיו, אחרי פטירתו הטראגית של הגאון רבי אברהם אריה אדרת זצ"ל - פגשנו אותם בשיחות אישיות מפתיעות על האיש שהעריצו | בשולי האדרת

יונתן בירנבוים

צילום: עזרא טרבלסי, פנחס עמנואל, הירש קוטובסקי ובאדיבות המשפחה

כל כולו עטוף מסתורין. אפילו את שמו אסור לכתוב. קוראים לו ד', והוא איש מערכת הביטחון. כיאה לסוכן חרש הוא דובר מספר שפות, בהן אנגלית, ערבית, גרמנית וכמובן עברית, אך השיחה עימו מתגלגלת במעין שפת סתרים. בהיותו איש צללים – האמון על מסתורין – הוא בקושי יכול לדבר על עצמו. טפח נגלה וטפחיים מתכסים. כל מילה שקולה. כל הברה מדודה.

לאחר שירותו ביחידת המודיעין המובחרת 8200, ולאחר שהיה שותף למבצעים שונים של מערכת הביטחון בארץ ובח"ל, החליט ד' לעשות סוויץ' בחייו. "זה היה חמש שנים לפני שיצאתי לגמלאות. התחלתי לחשוב על עצמי, על חיי, על התכלית".

ואז הם נפגשו. שום דבר משותף לא היה ביניהם. האחד רב גאון ויחסן, שגדולי הדור רואים בו חברה. השני לוחם עז מבט, שמעדיף משקפי שמש מצלילים. ואולי זה הצד היחיד המשותף להם. "שנינו אהבנו את המסתורין והצללים", הוא אומר ואין לו שום חיוך.

■

בעולם החרדי כולם ספדו לדמותו של הגאון רבי אברהם אריה אדרת זצ"ל, הגאון המסתורי, שבשבוע שעבר נפצע אנושות כשקורקינט חשמלי התנגש בו בעוצמה ובתחילת השבוע השיב את נשמתו ליוצרה. כולם דיברו על הגאונות, על הייחוס שלו – בן אחר בן לגאון הירושלמי האדר"ת זיע"א; על קשריו ההדוקים עם גדולי הדור שראו בו 'תלמיד חבר', על דמויות כמו הגאון המקובל רבי שריה דבליצקי וגאון המחשבה רבי משה שפירא זכר צדיקים לברכה – שהעריצו אותו. וגם על קבוצת תלמידי ה'חזון איש' יבלחט"א שמפארים את כותל המזרח של היהדות החרדית: הגאון רבי יהודה בויאר וראש ישיבת סלבודקה מרן הגאון רבי דוב לנדו, שבימי ה'שבעה' התבטא שקשה לו מאוד להתרכז בלימוד מרוב צער על פטירת הרב אדרת. ברחובות בני ברק וירושלים הכירו אותו כאדם נמוך קומה המתהלך בשקט. רק מעטים העלו על דעתם שהחזונאי שניק הזה הפך למנטור הרוחני של קהילת אנשי במה וביטחון מתל אביב והרצליה פיתוח. כאלו שראו בו רב ומורה דרך מובהק. השבוע, יצאנו לפגוש כמה מהם. השיחות היו מפתיעות. מאוד מפתיעות.

שתיקה מבצעית

את ד' המסתורי אנו פוגשים על גג ישיבת 'נתיבות עולם' – לכאן הוא הגיע אי אז, לפני כמה שנים, כדי לעשות את צעדיו הראשונים ביהדות. כמי שבורך בזיכרון פנומנלי, הוא לא שוכח את רגעי הכניסה שלו.

"הראשון שפגשתי, היה כמובן הרב אדרת. לא ידעתי עליו כלום, אבל מסתבר שהוא, בשקט האופייני שלו, כבר עשה עלי תחקיר קצר. הוא ידע שהגעתי ממקום נחשב ושהייתי בכיר במערכת הביטחון – ולכן סידר לי כחברותא את הרב שמחה כהן, מרבני הישיבה. מפעם לפעם היה הרב אדרת נוגש אלי ומתייעץ איתי בעניינים שונים, גם כאלה הקשורים לצבא וביטחון".

הפגישה העמוקה יותר עם הרב אדרת, הייתה כמה ימים מאוחר יותר, ממש בהבזק. "בימים הראשונים שלי בישיבה, הייתי מביא כל יום תרמוס, קפה וסוכה, ומפנק את החברים בשתייה חמה. לא אחת ולא שתיים קרה שהגעתי לישיבה ממקום אחר ולא מהבית, ולכן לא הבאתי את הציוד. "בפעם הראשונה שזה קרה,

ניגשתי אל הרב אדרת ושאלתי אותו איפה אפשר להשיג מים חמים. הוא הורה לי לשבת ללמוד ולא לזוז מהמקום, לקח ממני את התרמוס, ירד למטבח, וחזר עם כל מה שצריך בשביל להכין קפה. הדאגה והפשטות שלו שבו את ליבי.

"את הפקחות שלו ראיתי דווקא בזמנים שלא דיברנו. הוא ידע מתי לא לגשת, ועל מה לא לשאול. זו גאונות שאין להרבה אנשים. כשהיו למשל אירועים ביטחוניים או מבצעים שהתפרסמו, הוא שם לב שהייתי חסר או שהייתי מאוחר, אבל הוא היה מספיק חכם לא לבוא לשאול. לפתע האיש שכל כולו התעניינות ודאגה לשני נאלם דום, כאילו לא אכפת לו. פה ראיתי את הפקחות המיוחדת שלו".

מה משך אותך ברב אדרת?

"קודם כל האותנטיות. הוא היה איש אמת ומעולם לא ניסה להיכנס לדמות שאינה הוא. הפשטות שלו הייתה אמיתית. מעבר לזה, הרי מדובר באדם שהיה בקי ב'שולחן ערוך' לפרטיו, מדקדק בהלכה קלה כחמורה, מתחסד עם קונו בדברים שרוחקים מהמושגים שלנו. בכל זאת הוא היה מתנהג בצניעות ובענווה. הוא היה אדם חביב שנותן מעצמו לזולת בלי גבול ועם

"הוא היה מספיק חכם לא לבוא לשאול". כותב השורות עם ד' מהמוסד

"החיבוק הראשון שקיבלתי ממנו בפעם הראשונה שנפגשנו - ומאז היו עוד כמה עשרות חיבוקים - היה בדיוק כמו החיבוק האחרון שקיבלתי ממנו ביום חמישי שלפני התאונה"

מבינים עד כמה הוא חסר מודעות אבל בפתח בית משפחת אדרת

חיסרון שידורש תמיד ר"י נתיבות עולם הרה"ג יוסף ברוך בניחום אבלים

מאור פנים שלא נס לחו. לעצמו הוא לא דרש כלום, אבל בשביל אחרים הוא היה הכל.

"פעם אחת – ושוב, זו דוגמה אחת מני רבות שחזרו על עצמן בצורה כזו או אחרת – חיפשתי גמרא ולא מצאתי. הרב שם לב שאני מחפש משהו. כשינגש אלי ושמע שאני מחפש גמרא, הוא התחיל לחפש איתי, ירד קומות ועלה, נכנס לחדרי השיעורים, ולא נח עד שמצא בשבילי גמרא. שם, בפרטים הקטנים, ראינו את הגדלות שלו".

וזהו. אצל ד' ה'ריאיון' הזה כבר מתארך יתר על המידה. הוא מחזיק בידו כרך עבה של גמרא. נכנס פנימה. "יש לי משימה לבצע", הוא אומר, "להמשיך את דרכו של הרב אדרת". ונעלם.

חילול שבת באישור

את ה'תלמיד' הבא של הרב אדרת פגשנו על חוף ימה של בירת החומריות הישראלית, תל אביב. קוראים לו דני (דניאל) שטג (55). במחוזות תל אביב הוא מוכר כאמן במה מוכשר. הוא מזמין אותנו לשבת לצידו על הסלעים המשקיפים על הגלים המתנפצים אל החוף, תוך שהוא פולט אנחה ספונטנית על הגל האדיר שהרים אותו לגבהים רותניים שלא הכיר, עד שהתנפץ בסערה והותיר אותו – לא רק מטפורית – על אי בודד, קר ומונח. "כאן אני טובל בערבי שבתות וחגים", הוא מסביר.

כיום, משמש שטג – בין שאר עיסוקיו – גבאי בית הכנסת הגר"א בתל אביב. הוא עושה כמעט הכל. "החל מניהול ענייני הכספים, הניקיון, מקומות הישיבה, ואפילו בעל-קורא בשבתות ובעל תוקע בראש השנה". הרב אדרת הוא שלימד אותו את קריאת הפרשיות וההפטרות, וגם את אמנות התקיעה בשופר.

באופן טבעי מצופה לשמוע ממנו על העולם 'ההוא' שהותיר מאחוריו ועל המסגרת התורנית שבה הוא שוקד ימים ולילות מאז שהכיר את הרב אדרת. שטג מחייך. "זו בדיוק הנקודה שלמדתי מהרב אדרת.

"צריך להבין, מי שחווה תהליך חזרה בתשובה, עלול ליפול מהר מאוד למחוזות לא נכונים ולא ראויים ללא הדרכה והכוונה. הכרתי כאלו שכבר בתחילת התהליך הסתגרו בעצמם ונכנסו לתוך בועה שחורה. כשהתעוררו עשר או עשרים שנה מאוחר יותר, הם גילו שהם הולכים אחורה במקום קדימה בלי לממש את עצמם כלל – זה כבר היה בשלב מאוחר מאוד. יש גם כאלה שנכנסים למסגרות רוחניות שלא מתאימות להם, מה שעלול להוביל להתרסקות כואבת.

"זו הייתה גדולתו של הרב אדרת – לא להתנתק מהעשייה ומהייעוד שלך, אלא לקחת אותם איתך לעולם החדש של החזרה בתשובה. הרב תמיד היה חוזר ואומר שאין שום סיבה שאאבד את פרנסתי לאחר שבחרתי בדרך הנכונה. אדרבה, התורה היא כלי ועזר לחיים וצריך להבין שהיא זו שתלווה אותנו בכל צעד. הנה, תראה אותי, אני עדיין מציג. הרב עמד על זה שלא אפסיק את המקצוע שלי ושאוכל להמשיך ולהתפרנס בכבוד. זה מה שהחזיק אותי יציב כל הדרך".

ויש לו דוגמאות. "בתחילת הדרך שאלתי אותו אם להגיע לראיונות עבודה בכיסוי ראש. תשובתו הייתה חד משמעית: 'לא! תקדש את השם כמו שאתה'. עם הזמן הבנתי שהוא פשוט חשש שלא ארגיש בנוח עם הכיפה או שאתבייש ולא אצליח להחזיק מעמד".

ועוד דוגמה. אחרי שנים בתהליך, אשתי לא הייתה מוכנה לוותר על צפייה במרקע בשבת. נוצר מצב שאני עושה קידוש כשברקע דלוק המרקע. זה הפריע לי מאוד ואף יצר מתיחות. בשלב מסוים הבנתי והפסקתי להתווכח, אף שבתוכי ממש כאבתי.

"יום אחד אשתי מספרת לי שהיא יוצאת עם חברה לביל שבת לאיזה אירוע, אבל היא הוסיפה שהיא עצמה לא תנהג באוטו ולא תיגע בכסף כדי לשלם בכניסה. בעיניי זה היה מוזר ותמוה. טענתי שזה לא נקרא לשמור,

תוכן שיווקי

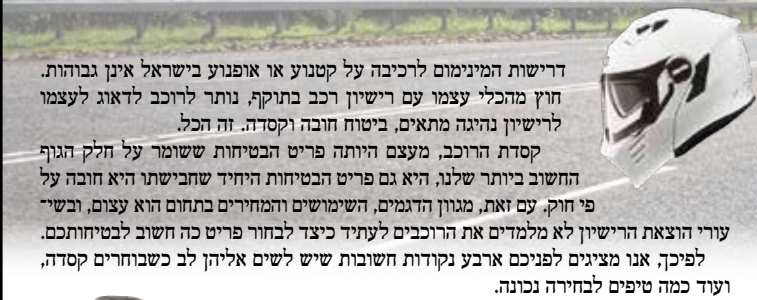
כך תבחרו קסדה נכונה

רוכבים על אופנוע או קטנוע? אחת מדרישות החובה

של החוק היא הקפדה על קסדה מתאימה. איך

בוחרים קסדה? מהם תקני הבטיחות המקובלים?

ולמה לא כדאי להתפשר על נוחות! | **שלום גרוס**

דרישות המינימום לרכיבה על קטנוע או אופנוע בישראל אינן גבוהות. חוץ מהכלי עצמו עם רישיון רכב בתוקף, נותר לרוכב לדאוג לעצמו לרישיון נהיגה מתאים, ביטוח חובה וקסדה. זה הכל.

קסדת הרוכב, מעצם היותה פריט הבטיחות ששומר על חלק הגוף החשוב ביותר שלנו, היא גם פריט הבטיחות היחיד שתבישתו היא חובה על פי חוק. עם זאת, מגוון הדגמים, השימושים והממדים בתחום הוא עצום, ובשיי עורי הוצאת הרישיון לא מלמדים את הרוכבים לעיתיד כיצד לבחור פריט כה חשוב לבטיחותכם. לפיכך, אנו מציגים לפניכם ארבע נקודות חשובות שיש לשים אליהן לב כשבוחרים קסדה, ועוד כמה טיפים לבחירה נכונה.

חשוב לציין שיש לבחור את הקסדה בהתאם לשימוש המיועד של הרוכב. מחירה של הקסדה נגזר לא רק מתקני הבטיחות שבהם היא מתהדרת אלא גם מהנוחות ואיכות השימוש שהיא מעניקה לרוכב. לפיכך, מומלץ להשקיע בקסדה טובה עד טובה מאוד, אם הקסדה מיועדת לשימוש יום יומי ועיקרי של הרוכב. ההמלצה הזו תקפה הן לרוכבי קטנועים והן לרוכבי אופנועים, ללא שום קשר לנפח או הספק המנוע.

תצורות קסדה: קסדת חצי? פתוחה? נפתחת? או קסדה סגורה ומלאה? נתחיל מהאחרונה: קסדה מלאה מעניקה את הבטיחות הטובה ביותר בזכות ההגנה העודפת שהיא מעניקה ללסת התחתונה ולפנים ולכן היא המומלצת ביותר. קסדה איכותית סגורה ומומלצת יכולה לעלות בין 300 שקלים (לקסדת YOHE מדגם 967) ועד ל-2,200 שקלים (לקסדת SHOEI איכותית מאוד מדגם NXR) ואף במחירים גבוהים יותר לקסדות הפרימיום הסגורות.

במזג אוויר חם, קסדה נפתחת, על אף יתרונותיה הרבים במזג האוויר בארץ, מפחה לרכוב במצב פתוח והרוכבים שוכחים או מתעצלים לסגור אותה בחזרה. ברכיבה עימה כשהיא פתוחה, הופכת הקסדה לפחות בטוחה - אפילו פחות מקסדת שלושה רבעים. אם כבר חייבים קסדה נפתחת, אנו

ממליצים בחום על קסדת Simpson מדגם Darksome שמחירה כ-1,200 שקלים. ומה עם קסדת חצי? זו הוצאה מחוץ לחוק. כיום אסור לרכוב בקסדות כאלו, ואף הייבוא והמכירה שלהן אסורים.

תקן: במעמד הרכישה ואפילו לפני שמורדים, יש לוודא שהקסדה עומדת באחד מתקני הבטיחות הבאים. ללא התקנים האלו, הקסדה פסולה לשימוש בכל דרך בארץ, והמשמש בה שם את נפשו בכפה.

את סימון תו התקן ניתן למצוא על מעטפת הקסדה החיצונית או בתוכה, מתחת לריפודי הספוג הפנימיים. התקנים היחידים שמעניינים אותנו הם התקן האירופי ECE22 או התקן האמריקני FMVSS 218, התקן הבריטיS 5361 או התקן היפני JIS-T8133 Type C, בלבד. עוד חשוב לזכור שיש לרכוב את הקסדה מיבואן מוכר בעל תקן שעובד מול מכון התקנים הישראלי. רשת תיקה ומוכרת כזו לדוגמה היא 'אבוריון' מבית 'עופר אבניר', שלה סניפים בתל אביב, חיפה ומודיעין אך מצריה ומינים אצל סוכנים בכל הארץ.

תאריך ייצור: חפשו את תאריך ייצור הקסדה במדבקה הנמצאת בין ריפודיה הפנימיים או מודפסת על גבי המעטפת החיצונית שלה. קסדה המיועדת לשימוש על דו-גלגלי טובה לשימוש לכל היותר 7 שנים מתאריך הייצור שלה, או 5 שנים מיום השימוש הראשון שלה. מעבר לכך, יש להחליפה.

נוחות: יש לבחור קסדה לפי התאמתה למידות הראש ולא רק לפי התאמתה לתקציב שבארנק. הטעם המתוק של מחיר נמוך יתפוגג במהרה לאחר שבועות בודדים של חוסר נוחות מתמשך עם קסדה שאינה מתאימה ואינה נוחה. בנוסף, יש קשר ישיר בין התאמתה של הקסדה לראש הרוכב לבין ההגנה שהיא מספקת לו. לפיכך, הקסדה צריכה להיות מהודקת ואפילו קצת לוחצת באזור הלחיים. לאחר מספר שימושים ספוג הריפוד יתרכך מעט, יתרחב ויתאים לפני הרוכב ובכך יהפוך לנוח יותר. עם זאת, אסור שהקסדה תלחץ באזור המצח והרקות. המלצתנו היא להיעזר בניסיונו של המוכר במהלך המדידה. הוא יבקש מכם לנענע את הראש ולוודא שהקסדה אינה נעה ממקומה וממשיכה לספק הגנה מיטבית.

מה עוד לבדוק?

ברכישת קסדה מלאה, כדאי לוודא שיש מגוון רחב של פתחי אוורור שניתנים לפתיחה וסגירה בהתאם למזג האוויר. סרקו ובדקו את איכות הריפוד הפנימי. האם ניתן לפרק את ספוגי הריפודים לטובת כביסה ורחיצה? האם ההרכבה שלהם בחזרה קלה וברורה?

אם אתם מרכיבים משקפיים בזמן הרכיבה, יש למדוד את הקסדה עם המשקפיים שלכם כדי לוודא שהם יושבים על אפכם כראוי, ושהקסדה אינה גורמת להם לזוז ופוגמת בראייתכם.

את הדגמים המופיעים בכתבה זו ועוד... יעוץ ממומחי עופר אבניר, ניתן לקבל בכל אחד מסניפי 'אבוריון' **לפרטים: 8588***

כי היא עדיין משתפת פעולה עם חילולי שבת. אשתי אמרה שהיא מעוניינת לשאול את הרב אדרת. להפתעתי, הרב אמר שאין בעיה שתלך למופע ושוזה הרבה פחות גרוע מלצפות במרקע. שתקתי. מי אני שיהרהר אחריו.

”סוף הסיפור היה שהיא הלכה לאירוע, ובאורח פלא, מהרגע שחזרה היא לא הדליקה יותר את המרקע בשבת וגם לא הלכה לאירועים למיניהם. הבנתי אז, עד כמה הרב אדרת מבין את הנפש. במקום שרונים אחרים היו אולי אוסרים וגורמים לתגובות אנטי, הוא ידע איפה ניתן וצריך להחזיר. והוא צדק.

”באותו עניין אני נזכר בסיפור שהיה עם אחד החברים, שאשתו הייתה מחייבת אותו לנסוע איתה בידח בשבת. הם דיברו עם הרב אדרת, והוא אמר לאישה שהוא לא יכול לומר לה מה לעשות, אך הוא מבקש ממנה שכשבעלה נוסע איתה תהיה זו היא שתפתח לו את הדלת, תדליק את המזגן או תפתח את החלון. לאחר כמה נסיעות כאלו היא הפסיקה לגמרי לנסוע בשבת.

”חבר נוסף שהתקשה מאוד בשמירת השבת הגיע לרב אדרת וביקש ממנו שייתן לו רק משהו אחד שקשור לשמירת שבת, כדי ש'למעלה' תהיה לו הוכחה שהוא לא כפר בשבת – אף שלא שמר אותה כהלכה. הרב אמר לו שיקפיד בכל מוצאי שבת לומר 'שבוע טוב', וזו תהיה ההוכחה שלא כפר לגמרי במצוות השבת.”

מיותר לציין שכל ההוראות הללו מבוססות על ההלכה הפסוקה בסיטואציות המתוארות, אך הן גם מעידות על הבנה עמוקה בנפש האדם והתאמת ההוראה ההלכתית למצב הנתון.

כמה סוכר?

ואיך מגיע איש במה תל אביבי אל הרב הבני ברק? ”זה היה לפני למעלה מ-20 שנה. רציני להתקרב, אבל חששתי. באותן שנים, כל מי שחזר בתשובה ניתק את עצמו מחייו הקודמים, עבר לגור באזור חרדי ועזב את עבודתו. זה היה נראה לי דבר קשה מדי. ”באותה תקופה פגשתי את אריק לנדאו, מי שהיה בעברו אלוף הארץ בהרמת משקולות וכיום הוא רב ומרצה בכיר. התפתחה בינינו שיחה ידידותית, תוך שאני מחמיא לו על השרירים שבזרועותיו. לפתע אמר לי: 'אתה יודע, אני לומד תורה בישיבה בבני ברק. מרוב הלם התחלתי לגמגם: 'תורה? בישיבה? בבני ברק?' אבל אריק לא נתן לי יותר מדי זמן לחשוב.

”שנזכה להמשיך בדרכו.” חזן ולוי בשיעור של הרב אריה הכהן

תוכן פנימי
עמותת הרב
אדרת זצ"ל
בלימוד

”בחוץ שרר קור של ארבע מעלות, ועל אף שהתעטפתי במעיל צמר רעדתי מקור. אבל הרב ירד ליד המעיין וחזר תוך כמה דקות”

מגוון רחב - משותף אחד. הרב אדרת זצ"ל בשיעור

במקום לענות לי, הוא תפס אותי ואמר: 'בוא, הולכים'. נסענו למקום העונה לשם 'נתיבות עולם' ובדרך ביררתי אצלו מי הרב שם. כשענה לי שקוראים לו הרב אדרת, תקף אותי הלם בפעם השנייה תוך שעה: 'מה?! אתה בטוח?! הרי אני נשוי לצאצאית של הגאון האדר"ת זצ"ל'.

”כשפגשנו את הרב אדרת בישיבה ולאחר שאריק הציג אותי לפניו, סיפרתי לרב שאני נשוי לענת אדרת. הרב קפץ ושאל: 'אתה נשוי לבת של גדעון?' וכשעניתי בחיוב, הוא חיבק ונישק אותי כמי שמצא את שארו האבוד. התיישבנו ללמוד, ולעולם לא אשכח את השיעור הראשון ששמעתי ממנו מרוב חידושים שהתחדשו לי. זהו, ידעתי שמצאתי את הרב שלי”.

שטג מביט בנקודה נעלמת באופק התכול, אולי מבקש להרגיע את נפשו ההומה בשאון הענוג של הגלים בשעת בין הערביים. לפתע הוא קופץ. ”אני חייב לספר משהו שלא סיפרתי עדיין לאף אחד. החיבוק הראשון שקיבלתי ממנו בפעם הראשונה שנפגשנו – ומאז היו עוד כמה עשרות חיבוקים – היה בדיוק כמו החיבוק האחרון שקיבלתי ממנו ביום חמישי שלפני התאונה.

”זה היה כשנסענו לכותל ולקברי צדיקים.

כשנכנסתי אליו לפני הנסיעה, הוא צעק את שמי בהתלהבות, קפץ לעברי וחיבק אותי ממושכות, כאילו לא נפגשנו כמה שנים. זה היה חיבוק כל כך חזק, שהזכיר לי את החיבוק הראשון שקיבלתי ממנו. אני לא רוצה להיכנס למחוזות שאני לא מבין בהם, אבל היום אני מבין היטב מה בער לו לחבק אותי כל כך חזק”.

ההשפעה של הרב אדרת עליו עצומה. ”כמעט כל מה שאני עושה היום זה ממנו. החל מהנהגות טובות, אופן קיום מצוות, כוונות בתפילה, עשיית חסד, אהבת כל יהודי, הקפדה על דיבורים אסורים – הכל זה ממנו. כל מה שאני עושה וכל מה שאני יודע. בשנים הללו זכיתי ללמוד איתו ספרים רבים המלמדים השקפה נכונה, מוסר ודרך חיים, כמו מסילת ישרים, דרך השם, נפש החיים, ספר החינוך, פרקי אבות ואור החיים. אפילו על התחושות שלי הוא הצליח להשפיע.

”אני זוכר שבפעם הראשונה שנסעתי איתו להשתטח בתפילה על קברי אבות במערת המכפלה, הגענו למחסום צבאי לפני חברון. הרב היה מורגל בדרכים כאלו, אבל אני – תל-אביבי שלא מכיר מחסומים וחילים באמצע הדרך – התחלתי להרגיש

פחד גדול. אף על פי שהסתרתי את הפחד הרב הרגיש שאני מפחד, והחל לדבר על עניינים משער הביטחון של ספר חובות הלבבות. פתאום הרגשתי שהפחד שלי הולך ונעלם, עד שלא פחדתי כלל. עד היום, נרגע לי הפחד בדברים רבים שהייתי מפחד מהם בעבר, והכל בזכות אותם דברים שהרב דיבר בענייני ביטחון”.

שטג מראה לי תמונה. הרב אדרת נראה בה, עומד סמוך לעמדת קפה מאולתרת, אוחז כוס בידו. ”זו תמונה שמספרת יותר מכל על הפשטות והגדלות שהיו משולבות בו: בשיעורים של הרב היו המשתתפים נכנסים בזמנים שונים. אחד היה מגיע בתשע, השני בתשע וחצי, ואני עצמי הייתי מגיע בעשר, בגלל שיעור המשניות שמתקיים אצלנו בבית הכנסת לאחר שחרית. כשמישהו היה נכנס לשיעור באמצעו, במקום לראות בזה הפרעה, היה הרב קם ממקומו, נישג לעמדת הקפה ומכין בעצמו שתייה חמה לנכנס. בכל אותן דקות הוא לא היה מפסיק את אמירת השיעור, רק עוצר כדי לשאול 'כמה סוכר?' וממשיך מיד. התחושה הזו שהיה מעניק לכל אחד שהגיע, החיוך והדאגה שלו שקודם כל נשתה משהו, הם שגרמו לי ולשאר התלמידים להתקרב

אוניברסיטת חיפה

אל תפספס את ההזדמנות האחרונה להתחיל תואר בשנה הבאה!

המכינה לתואר לגברים

של אוני' חיפה

הפתיחה אי"ה בתאריך י"ד בחשוון 20.10.21 שריינו מקום!

רק תואר אוניברסיטאי במכללת מבחר

להיאום כישרון בקיץ 2021

מפגש ראשי: רח' יהושע בן נון 2, ב"ב | **מפגש קונקורד:** רח' בר-כוכב 2, ב"ב

www.mivchar.org.il

כל היתרונות במקום אחד!

- לינוי אישי לכל תלמיד
- מעטפת חינוכית רוחנית
- הלימודים בבני ברק
- הפרדה מוחלטת!

המכינה מיועדת לקראת לימודי תואר ראשון ב:

- עבודה סוציאלית
- אח אקדמי
- מדעי המחשב

הדרך שלך להגיע ללימודי התואר בזמן הקצר ביותר! ברמה הגבוהה ביותר! ובמסגרת האיכותית ביותר!

מבחר

מכללת בני ברק החרדית (וי"ו)

זב כן משנה באיזו מכללה!

אליו יותר ויותר".

עבילה מחוממת

שטג מבית בשעון ומתנצל. תכף מגיעה שעת מנחה והוא חייב להגיע לבית הכנסת שבו הוא משמש גבאי. רק עוד סיפור משפחתי אחד. "עד כיתה ד', הבן שלי למד בבית ספר ממלכתי רגיל. אשתי לא הייתה מוכנה לשמוע על מסגרת תורנית. נכנסתי אל מרן רבי חיים קניבסקי וביקשתי ברכה שהבן שלי ילמד תורה. ר' חיים אמר: 'קח אותו לתלמוד תורה', אבל אמרתי לו שאשתי לא מסכימה. הוא ענה: 'אל תשמע לה', וחזר על זה פעם נוספת. יצאתי ממנו ועשיתי מה שעשיתי בכל פעם שלא ידעתי מה לעשות – ניגשתי להתייעץ עם הרב אדרת. הוא אמר לי: 'תשאיר אותו בממלכתי ורק תסדר לו משהו שילמד איתו תורה אחר הצהריים'. ואכן, כך עשיתי. לאחר חצי שנה אשתי הפתיעה אותי ואמרה שהיא רוצה להעביר את הילדים למסגרות תורניות. אין לי הסבר לזה, אבל אני בטוח שהיא ראתה את השינוי שחל בילד מאז שהחל ללמוד תורה. כיום, ברוך ד', הילד הזה אברך שיושב ולומד תורה בשקידה ובמסירות נפש".

שעת מנחה מתקרבת. תוך

כדי הילוך נזכר שטג באנקדוטה חשובה נוספת: "לפני שבע שנים בערך נסענו לכותל בעיצומו של החורף, והרב ביקש שנעצור לטבול במעיין מוצא, שהיה אז עדיין פתוח לציבוה. בחוץ שרר קור של ארבע מעלות, ועל אף שהתעטפתי במעיל צמר רעדתי מקור. אבל הרב ירד ליד המעיין וחזר תוך כמה דקות. תמהתי בקול איך שייך לטבול במגז אוויר כזה, והרב ענה במשפט קצר שיש בכוחו למצות את הלך רוחו בכל תהלוכותיו: 'כשמכוונים כלפי מעלה, אפשר לעשות הכל'. עודי מעכל את תשובתו הורה לי הרב: 'עכשיו אתה תרד לטבול'. הסתכלתי בפניו והבחנתי שהוא רציני. יצאתי מהאוטו ועשיתי את מה שהוא אמר לי, 'לכוון כלפי מעלה'. לא אגיד שלא היה לי קר כשטבלתי, אבל זה היה ממש נסבל. מאז, בכל פעם שאני טובל במים קרים, אני מכוון 'כלפי מעלה' והמשימה הופכת לאפשרית. זה הסוד שהיה הולך איתו תמיד ושזכיתי שהוא יגלה לי: מה שאתה עושה – תעשה תמיד בשביל ד' יתברך".

שטג עצוב. מאוד עצוב. "אין לי ספק שהחיסרון שלו יורגש כל הזמן. עם זאת, אני בטוח שהרב ימשיך ללוות אותי בכל

צעד. כמו שכבר אמרתי, כל מה שאני עושה כיום זה ממנו ומכוחו, החל מלימוד המנגינות של 'שלוש עליכם' ו'אשת חיל', ועד ההנהגה בבית עם האישה והילדים".

מולנו צועד אדם שלבושו מעיד עליו כי הוא רחוק משמירת תורה ומצוות. הוא מתקרב לעברנו ולא מסיר את מבטו. כשהוא כבר ממש סמוך אלינו הוא עוצר, מבטי בפניו של שטג ופולט קריאת התפעלות: "אני לא מאמין שזה אתה. חבל שלא חשבתי על מיליון דולר". לאחר שנייה או שתיים שבהן הסדיר הלה את נשימתו, הוא הואיל להסביר: "בשבת קראתי את המאמר שכתבת על הרב הזה... נו... אדרת משהו, ובדיוק עכשיו תוך כדי הליכה אני חושב עליך ועל מה שכתבת". הם נפרדו בלחיצת ידיים ארוכה ולבבית, והאיש המשיך לדרכו. "תסתכל", מפנה שטג את תשומת ליבי לאחור, "הוא מוציא כיפה לבנה מכיסו ושם על ראשו".

שטג נראה מחויך. "רק תבין כמה השפעתו של הרב גדולה אפילו על אנשים שלא הכירו אותו בחייו".

"שאלתי אותו אם להגיע לראיונות עבודה בכיסוי ראש. תשובתו הייתה חד משמעית: 'לא! תקדש את השם כמו שאתה'. עם הזמן הבנתי שהוא פשוט חשש שלא ארגיש בנוח"

שטג נראה מחויך. "רק תבין כמה השפעתו של הרב גדולה אפילו על אנשים שלא הכירו אותו בחייו".

אורח חדש בפתח

את ר' חנן לדרמן – קומיקאי ואיש במה ישראלי בעברו – אנוחנו פוגשים מתחת לבית משפחת אדרת. המונים באים לכאן לנחם ולהתנחם. לדרמן, כמו כל תלמידי הרב אדרת, משלב לימודים ב'נתיבות עולם', לצד שיעורים, הרצאות והופעות מצחיקות. הרב אדרת נכנס לחייו לפני 24 שנה. "אבא שלי נפטר אז, ואני התחלתי בתהליך של חזרה בתשובה. הגעתי לשייבה וכמו כולם גם אלי ניגש הרב, לערוך היכרות. קבענו חברותא והתחלנו ללמוד פירושים על מגילת אסתר ובהמשך גם גמרא. עם הזמן הלך הקשר והתהדק. אף על פי שהיו לי קשרים גם עם שאר צוות הרבנים בשייבה, הרב אדרת תמיד היה שם בשבילי – נוכח, מקשיב, עוקב ודואג".

לא קל לו לדבר על רבו בלשון עבר. "יש כל כך הרבה מה להגיד עליו", הוא כמעט מתנצל, "שקשה לסדר את הדברים

בראש ולהחליט מה להגיד ומה לא, מה קודם ומה אחר כך". לבסוף, הוא מוציא דף מקופל מכיסו, פותח אותו ומיישר בידו את הקמטים. "אקריא מה שכתבתי עליו ומסרתי במכתב לבני המשפחה".

קולו מתחיל לרעוד: "ידעת להורות לנו, ללמד אותנו, לפסוק, אבל יותר מכל ידעת להיות בתוכנו, איתנו, בשבילנו, למעננו. היית עבורנו 'מושג' גדול ועמוק, נרחב ומשפיע. למדת עם כולם, דאגת לכולם, ונמצאת בכל מקום שהיינו. ולמרות שהיית 'מושג' של גדלות ושל עמקות, עדיין, היית בהישג יד. כל אחד יכול היה לאחוז, לתפוס, למשש ולגעת".

הוא הופך דף וממשיך להקריא: "אם אתה עכשיו שומע אותי, תיגש לקב"ה ותגיד לו שיש לך זכויות, בעובדה שאנחנו, תלמידיך, זכינו להכיר את בוראנו. יש לך זכויות בהנחת התפילין שלנו, בהובלתנו לחופה, בהבאת צאצאינו בבריתו של אברהם אבינו, ובמה לא... כתבתי את המכתב כמו היית חבר ולא רב, אבל כך התייחסת אלינו תמיד במטבע של חברות".

מה הכי יחסר לך? "מאור הפנים, החום, החיבוק. הנה דוגמה טרייה מהבוקר. נכנס לשייבה יהודי לא מוכה, שהיה נראה שזו לו הפעם הראשונה כאן. הוא עמד בכניסה והסתכל לכל הכיוונים. פתאום נפל לנו האסימון – הרב אדרת איננו. תמיד היינו רגילים לראות את הרב רץ אל מי שנכנס, שואל, מתעניין ומסדר מיד מה שצריך. אבל הנה, הרב לא פה ואותו יהודי יכול להמשיך ולעמוד בלי שאף אחד ניגש אליו בחיוך ומאור פנים. הבנו באותו רגע עד כמה הרב אדרת חסר".

לדרמן מתנצל שזמנו קצר, ומבקש לסיים בעוד שורה מהמכתב שהקריא קודם: "אני כל כך רוצה לבקש ממך סליחה שכאשר אני חושב עליך אינני יודע אם היית הרב שלי או החבר שלי, וזה ההספד הכי ראוי שאני יכול לומר עליך".

התפיחה שהצילה

בשעת ערב מאוחרת אנו פוגשים את אמן הבמה עופר הלוי, במשרדו שבעיר אלעד. על הקירות תלויים פוסטרים של הצגות ואירועים. "כמו פעם", הוא קם לעברנו, "רק ברוח טהרה ולקהל קדוש".

את חזרתו בתשובה החל הלוי – איש במה ומוזיקאי ישראלי – לפני כעשרים שנה בהיותו גר ועובד בתל אביב. "לא היה אז גל של חוזרים בתשובה כמו שהיה לפני ארבעים שנה, ולכאורה לא הייתה שום סיבה נראית לעין שאשאיר הכל מאחוריי

סתם כך ביום בהיר אחד. אבל הדבר שגרם לי לקום ולחפש את האמת – זו הריקנות הגדולה שפערה בור ענק בתוכי. הבנתי שאני משחק – תרתי משמע – על מגרש ריק. חיפשתי משהו שיגרום לי לשמוח באמת, לא שמחה מדומה אלא כזו שתחזיק לאורך זמן”.

הלוי היה אז בשיא פריחתו, ולפי עלייתו המטאורית בעולם התרבות הישראלי הוא בהחלט עמד על משבצת “הדבר הבא בעולם הבמה החילוני”. כשהחל את צעדיו הראשונים והמהוססים בדרך לתשובה, כולם היו בטוחים שהוא השתגע. “אתה לא תחזיק מעמד זמן רב בלי עולם הבמה” – היו דורכים לו על הנקודות הנכונות. אבל הלוי מתייך ומודה: “הם צדקו. לא עזבתי לרגע את עולם הבמה”.

על אחד הפוסטרים התלויים על הקיר נכתב שם ההצגה – “אחד נגד כולם”. הלוי מצביע על המילים הללו, שמטיבות להגדיר את ה’סיבוב’ שהוא עשה בחייו. “גם דני שטג מציג בהצגה הזו”, הוא מגלה ומוסיף: “היא נכתבה על סיפורו של הגרף פוטוצקי”.

ואיך קרה שהוא לא עזב לרגע את עולם הבמה? הלוי מתמתח על כיסאן, משייר מבט וחורץ בשתי מילים: “הרב אדרת.

”הוא עודד אותי להמשיך

להתעסק במה שאני אוהב ובמה שאני טוב בו. הוא לא דרש שינוי מאסיבי ולא חיפש תפנית חדה בעלילה. דווקא הגישה הזו היא שסייעה לי להיכנס בצעדים בטוחים לעולם התשובה. ידעתי שאוכל להמשיך לעשות את מה שאני אוהב. עם זאת, הוא היה מדריך אותי איך להשתמש בכישרון שלי ככלי להעברת מסרים. ובאמת אין אצלי שום הצגה שאין בה תכלית או אמירה”. במקרה של הלוי, הרב אדרת היה העוגן. “אוכל לומר בפה מלא שזה המפגש שבזכותו נשארתי בישיבה ולא ברחתי.

”הגעתי ממקום שכולם מכירים אותי וכולם מחפשים את קרבתי, ולפתע אני מגיע למקום שאף אחד לא מזהה אותי ולא מתייחס אלי. התחושה הייתה מאוד קשה וכבר התחלתי לסוב על עקביי. אמרתי לעצמי: ‘איך יכול להיות שאני מרגיש רע? הרי אמרו לי כל הזמן שבישיבה אצל הדתיים הכי טוב’. כבר פתחתי את הדלת כדי לצאת מבית המדרש, ולפתע הרגשתי טפיחה על שכמי. הסתובבתי ונפגשתי עם החיוך שלא אשכח לעולם. הרב אדרת הציע לי לשבת לידו, פתח ‘מסילת ישרים’ והתחיל ללמוד איתי. הרגע הזה, הוא שהשאיר אותי בישיבה למשך שמונה שנים”.

הדבר שהכי השפיע עליו היה “נקודת האמת שהייתה בו. הוא היה מתבונן על החיים במשקפת אמיתית, חודר לעומק הפנימי שלך ומלבן יחד איתך את הבעיה ואת הדרך לפתרון. הוא לא היה מלמד כדי לסמן ‘וי’ או שיראו כמה הוא חכם. הייתי יוצא מהשיעורים שלו הביתה עם משהו לעבוד איתו, עם חומר למחשבה ועם תוכן פנימי עמוק”.

הלוי נראה מהורהר, פותח את הפה ושוב סוגר. נראה שהוא מתלבט אם לשתף. לבסוף נכנע. “לפני כחודש וחצי ראיתי את הרב מרחוק באחד מרחובות בני ברק. מכיוון שתקופה ארוכה לא דיברתי איתו, התביישתי לגשת אליו. אבל היום אני מתחרט על כך. לו רק ידעתי שזו הפעם האחרונה שאני אראה אותו...”

”פגשתי את אריק לנדאו, מי שהיה אלוף הארץ בהרמת משקולות. לפתע אמר לי: ‘אני לומד תורה בישיבה בבני ברק’. מרוב הלם התחלתי לגמגם”

ב'כיתה' של הרב

בישיבת 'נתיבות עולם' שהייתה לרב אדרת ביתו העיקרי, כולם הכירו את 'הכיתה' של הרב אדרת. הכיתה הייתה שיעור מיוחד בימים שלישי וחמישי. מייסדי השיעור הם דני שטג ומי שהכיר לו את הרב אדרת – הרב אריה לנדאו הכהן. אז – אריק. השבוע התכנסה הכיתה שוב. המגוון האנושי רחב אבל המשותף להם הוא אחד – הרב אדרת. התיישבו עימם לשיחה. פגשנו את רפי חזן מבת ים – גובה כספים בעולם הבוררות בעברו, וכיום תלמיד נאמן בישיבה שעוסק בגדל"ן למחייתו. לצידו יושב צביקה קורנפלד מחדרה העוסק בארכיאולוגיה ותייעוד חפירות בים המלח ומדבר יהודה, והשלישי הוא אפי לוי מגבעתיים – מאמן טניס במקצועו.

רגע לפני שמתחילים, חזן מבקש להמתין. הוא יוצא מהחדר וחוזר עם כוסות קפה בידיו. “ככה הרב אדרת לימד אותנו לקבל כל אחד. הלוואי שנזכה גם בשאר הדברים להמשיך בדרכו”.

צביקה קורנפלד: “את שמו של הרב אדרת שמעתי לראשונה מדני שטג. עבדתי אז כבמאי. הסתקרנתי, הצצתי ונשארתי.

הקשר שלי עם הרב נמשך למעלה מ-12 שנה, וכמעט שלא החמצתי שיעורים שלו במשך השנים. אמנם אני והחברים בשיעור הגענו מעולמות שונים, אך האהבה לרב אדרת הפכה אותנו לחברים בלב ובנפש. בחמסין הכבד של הקיץ ובסופות הסוערות של החורף היינו מתייצבים בשיעור, רק מפני שידענו שעכשיו הרב אדרת שייך לנו למשך שלוש שעות. בסיום השיעור כל אחד ניגש אל הרב לקבל ברכה ועצה טובה. “לפני כמה שנים, כשהגעתי אליו אחרי השיעור, הוא אמר לי לפתע: ‘תמסור דרישת שלום לרבנית’. אמרתי בליבי – אשתי רבנית כמו שאני רב, אבל מאז לא העזתי לחזור הביתה בלי שתהיה באמתחתי דרישת שלום לרבנית. אם הייתי שוכח למסור, היא הייתה שואלת מעצמה אם הרב מסר לה משהו. העובדה שהרב חושב עלינו ולא שוכח את הנשים שבבית, השפיעה על השלום-בית והאוירה הטובה. אם לנסות ולהגדיר את הרב אדרת במשפט אחד – הוא היה שילוב מפעים של ‘עשה לך רב’ עם ‘קנה לך חבר’”.

אפי לוי: “ההיכרות שלי עם הרב התחילה לפני כ-15 שנה, כשחבר לקח אותי לשיעור של הרב המתקיים ביום חמישי. התיישבתי לצד קבוצת הלומדים הוותיקה והמגובשת. הרב לא נתן לי להרגיש זר ונבון וכיבד אותי בשתייה חמה שהכין לי בעצמו ובחיוך שגרם לי להרגיש שייכות למקום. לפני כן מעולם לא העליתי על דעתי שאהיה קשור בצורה כלשהי לשיעור תורה, ובטח שלא לישיבה, אבל הרב בחכמתו וברוחב ליבו גרם לי להישאר.

”הרב העמיק בי דרך חיים והתבוננות מאוזנת. הנקודה הזו חלחלה לתודעה שלי והשפיעה על התנהלותי בבית ובעבודה. הוא היה אומר: ‘אפי, סבלנות’. זו הייתה תמצית משנתו. לא לקפוץ, לא למהר, לא להשיג”.

רפי חזן: “למעלה מתשע שנים זכיתי להיות קרוב אל הרב. הוא היה הכל בשבילי. הוא היה בעצם הרב של הבית שלנו. אני זוכר את הפעם הראשונה שראיתי אותו. היה בו משהו מאוד ישר ומאוד פשוט. לא רציתי ללכת משם. זכיתי להתקרב אליו ולהתבטל לפניו. לא הייתה בי מידה שראויה לתיקון שהוא לא כיוון ותיקן בצורה שנכונה ומתאימה לי”.

שלושת התלמידים מרימים עיניים עצובות ומקווים: “שרק נזכה להמשיך ללכת בדרכו”. ■